

1. Počítání času (lhůty)

1.0. Předpisy

OZ: § 122 (počítání času), §§ 100-114 (promlčení), § 134 (vydržení), § 582 (výpověď);

ObZ: §§ 391-408 (promlčení);

ZP: § 45 (výpovědní doba), §§ 261-266 (lhůty a doby);

OSŘ: §§ 55-58 (lhůty);

TZ: §§ 67-70 (promlčení);

TRŘ: §§ 60-61 (lhůty);

SŘ: §§ 39-41 (lhůty, počítání času);

SŘS: §§ 40-41 (lhůty);

ZoÚS: (§ 72/2) (lhůta k podání ústavní stížnosti);

ZSDP: § 14 (lhůty);

ZSZ: § 128 (počítání času);

245/2000 ZoStSv.;

309/1999 ZoSb.: § 3 (legisvakance)

1.1. Počátek lhůt

1.1.1. Obecně

Lhůta počíná běžet dnem (počátkem – 0:00 hod) následujícím od rozhodné události (§ 122/1 OZ, § 266 odst. 1 ZP, § 57 odst. 1 OSŘ, § 60 odst. 1 TRŘ, § 40 odst. 1 písm. a) SŘ, § 40 odst. 1 SŘS, § 14 odst. 6 ZSDP, § 128 odst. 1 ZSZ).

Obrázek 1 - Počátek běhu lhůt

Speciální ustanovení o počátku lhůt – nejčastěji pouze stanovení rozhodných událostí pro tyto lhůty (např. promlčení):

Lhůta	Ustanovení	Rozhodná událost
Obecně	§ 101 OZ § 262 odst. 1 ZP	právo mohlo být vykonáno (uplatněno) poprvé
právo, které musí být uplatněno	§ 102 OZ	právo bylo uplatněno
právo vymahatelné u soudu	§ 391 odst. 1 ObZ	právo mohlo být uplatněno u soudu
právo uskutečnit právní úkon	§ 391 odst. 2 ObZ	právní úkon mohl být učiněn
splátky, opětující se plnění	§§ 103, 110 odst. 2 OZ, § 392 odst. 2 ObZ, § 262 odst. 2 ZP, § 264 odst. 1, 2 ZP	splatnost
vydání dědictví	§ 105 OZ	právní moc rozhodnutí, jímž bylo dědické řízení skončeno

náhrada škody - subjektivní	§ 106 odst. 1 OZ, § 263 odst. 3 ZP	poškozený se dozví o škodě a kdo za ni odpovídá
náhrada škody - objektivní	§ 106 odst. 2 OZ, § 263 odst. 3 ZP	došlo k události
bezdůvodné obohacení - subjektivní	§ 107 odst. 1 OZ, § 398 ObZ	poškozený se dozví, že došlo k obohacení, a kdo se obohatil
bezdůvodné obohacení - objektivní	§ 107 odst. 2 OZ, § 398 ObZ	došlo k bezdůvodnému obohacení
právo přiznané pravomocným rozhodnutím	§ 110 odst. 1 OZ, § 264 odst. 1 ZP	dle rozhodnutí mělo být plněno
právo písemně uznané	§ 110 odst. 1 OZ, § 407 odst. 1 ObZ	došlo k uznání
plnění závazku	§ 392 odst. 1 ObZ	splatnost
nepřetržitý závazek	§ 392 odst. 1 ObZ	porušení povinnosti
právo z porušení povinnosti	§ 393 odst. 1 ObZ	porušení povinnosti
právo z vad věci	§ 393 odst. 2 ObZ	předání oprávněnému, nebo porušení povinnosti věc převzít
právo ze záruky za jakost	§ 393 odst. 2 ObZ	oznámení vady v záruční době
nároky z právních vad	§ 393 odst. 2 ObZ	uplatnění práva třetí osobou
práva z odstoupení od smlouvy	§ 394 odst. 1 ObZ	oprávněný odstoupil od smlouvy
vrácení plnění z neplatné smlouvy	§ 394 odst. 2 ObZ	došlo k plnění
náhrada škody z neplatného úkonu	§ 394 odst. 3 ObZ	úkon se stal neplatným
vydání uložené nebo skladované věci nebo cenného papíru	§ 395 ObZ	zánik smlouvy
právo na peněžní prostředky na účtu	§ 396 ObZ	zánik smlouvy
náhrada škody na zničených nebo ztracených dopravovaných věcech způsobené nevědomě	§ 399 ObZ	zásilka měla být doručena
náhrada škody způsobené nevědomě na dopravovaných věcech, které byly doručeny	§ 399 ObZ	zásilka byla doručena
právo z obchodněprávního vztahu – maximální promlčecí lhůta	§ 408 odst. 1 ObZ	promlčecí doba začala poprvé běžet
výkon trestu	§ 68 odst. 2 TZ	právní moc rozsudku

Tabulka 1 - příklady událostí rozhodných pro počátek běhu promlčecích lhůt

1.1.2. Speciálně – výpovědní lhůty

Výpovědní lhůty mají speciální ustanovení (nejen) o počátku. Událost rozhodná pro počátek: doručení výpovědi. Počátek: počátkem kalendářního čtvrtletí (nikoli dne) následujícího po události (§ 582 odst. 1 OZ), nebo počátkem kalendářního měsíce následujícího po události (§ 45 odst. 2 ZP).

1.1.3. Překážka početí běhu lhůty

V určitém případě zákon stanoví, že z důvodu překážky lhůta pro určitou překážku běžet nepočne, ačkoli podle jiných ustanovení (neexistovala-li by ona překážka) počít měla. V takovém případě je rozhodnou událostí odpadnutí oné překážky (např. §§ 113, 114 OZ). Účinky jsou obdobné jako stavění lhůty (viz dále), většina předpisů toto nerozlišuje.

1.2. Běh lhůt

1.2.1. Obecně

Lhůta běží zásadně tolik kalendářních dní, na kolik zní její doba. Je-li určená týdny, měsíci nebo roky, nepřevádí se na dny, ale běží příslušný počet těchto časových jednotek až do dne, který se číslem nebo označením shoduje se dnem, v němž nastala rozhodná událost. Není-li takový den v posledním měsíci (29. 2., 30. 2., 31.), končí posledním dnem tohoto měsíce (např. 28. 2.) Převádí se pouze půl měsíce = 15 dní. (vše v § 122 odst. 2 OZ, § 266 odst. 2 ZP, § 57 odst. 2 OSŘ, § 60 odst. 2 TR, § 40 odst. 1 písm. b) SŘ, § 40 odst. 2 SŘS, § 14 odst. 7 ZSDP, § 128 ZSZ).

Obecná doba pro běh lhůt není stanovena. Pouze obecná doba pro určitý typ lhůty (promlčení, výpověď, ...). Existuje velká spousta konkrétních dob pro konkrétní lhůty. Není-li v procesním předpise stanovena lhůta, orgán, u kterého se vede řízení ji stanoví (§ 55 OSŘ, § 39 SŘ, § 14 odst. 1 ZSDP).

1.2.2 Stavění lhůty

Během doby, kdy lhůta staví, neběží. Délka této doby se do celkové lhůty nezapočítává. V okamžik počátku stavění se „přetrhne“ (přestává běžet), po odpadnutí překážky běh lhůty opět naváže na již uběhlou lhůtu. Někdy nemá co navazovat, protože lhůta se staví až na svém konci – neskončí do určité doby (§ 113 OZ). Reálně se tedy o tuto dobu běh lhůty prodloužuje (avšak v době stavění lhůty nelze činit úkony, které mají být učiněny v této lhůtě). Typicky: o právu probíhá řízení (§ 112 OZ, §§ 402-406 ObZ, § 261 ZP), nemá zástupce, ten, kdo jej mít musí (§ 113 OZ, § 56 odst. 1 OSŘ, § 265 ZP), potenciální konflikt zájmů mezi zastoupeným a zástupcem (§ 114 OZ).

1.2.3. Přerušování lhůty

Z důvodu překážky (nebo události) se ruší běh původní lhůty a po odpadnutí překážky (nebo od události) začíná běžet lhůta nová (odpadnutí překážky nebo událost je rozhodná událost pro tuto novou lhůtu), jež může mít stanovenou i jinou délku než lhůta původní (např. § 407 odst. 1 ObZ, § 67 odst. 3, 4, § 68 odst. 3,4 TZ, § 56 odst. 2 OSŘ).

1.2.4. Prodloužení lhůty

Lhůtu (procesní) stanovenou orgánem, může z určitých důvodů prodloužit tento orgán (§ 55 OSŘ, § 39 odst. 2 SŘ, § 40 odst. 5 SŘS, § 14 odst. 2 ZSDP), nebo může být v určitém případě (aby zůstala přiměřená lhůta k domáhání se práva, zbyla-li by bez zavinění nepřiměřeně krátká nebo žádná) prodloužena přímo ze zákona (např. § 405 odst. 2 ObZ, § 408 odst. 2 ObZ), nebo i písemným prohlášením strany, která by měla z uplynutí lhůty prospěch (např. § 401 ObZ).

Podle ZSDP (§ 14 odst. 2-4) je na první prodloužení nárok, a to vždy o tolik dnů, kolik zbývá do konce lhůty.

Prodloužení lhůty má obdobný účinek jako stavění lhůty (viz výše).

1.2.5. Navrácení lhůty

Navrácení lhůty – stejný účel, pouze pro zákonné procesní lhůty. Je to prominutí zmeškání lhůty (§ 58 OSŘ, § 61 TR, § 41 SŘ, § 40 odst. 5 SŘS, § 14 odst. 5).

1.3. Konec lhůt

1.3.1. Obecně

Lhůta končí, jakmile uplyne její doba a poprvé skončí pracovní den (§ 122 odst. 3 OZ, § 266 odst. 3 ZP, § 57 odst. 2 OSŘ, § 60 odst. 3 TR, § 40 odst. 1 písm. c) SŘ, § 40 odst. 3 SŘS, § 14 odst. 8 ZSDP, § 128 odst. 3 ZSZ). Pracovní den je každý, který není dnem nepřetržitého odpočinku zaměstnance v týdnu a který není dnem pracovního klidu – státní, nebo ostatní svátek (ZoStSv).

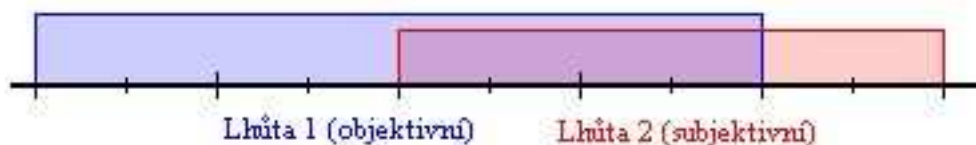
Hmotná – před koncem musí úkon dojít do právní sféry druhé strany. *Procesní* – stačí podat poštovní přepravě nebo doručit (určitěmu) nepříslušnému orgánu nebo soudu (§ 57 odst. 3 OSŘ, § 60 odst. 4 TR, § 40 odst. 1 písm. d) SŘ, § 40 odst. 4 SŘS, § 14 odst. 9 ZSDP, § 128 odst. 3 ZSZ).

1.3.2. Následky konců lhůt

Podle následků – nejčastější dělení. Některé nastávají až při splnění jiné podmínky. *Prekluzivní* – právo zaniká, *promlčecí* – právo se oslabuje o nárok (při námitce), *vydržecí* – původní vlastnictví zaniká, vzniká nové, *k učinění úkonu* – úkon nelze platně učinit, *ke splnění dluhu* – nastává prodloužení, *k plnění dluhu* – dluh zaniká, *pořádková* – žádný přímý následek, *legisvakanční* – předpis nabývá účinnosti.

1.4. Souběh lhůt

Nejčastěji subjektivní a objektivní (podle události rozhodné pro počátek), nejčastěji průnik lhůt - obě musí být dodrženy zároveň („ve lhůtě 1, nejpozději však ve lhůtě 2“). Výjimečně se může nastat souběh alternativní („ve lhůtě 1, postačí také ve lhůtě 2“). Kumulativní souběh vyznačen na obrázku fialově (skutečná výsledná lhůta):

Obrázek 2 - Souběh lhůt